

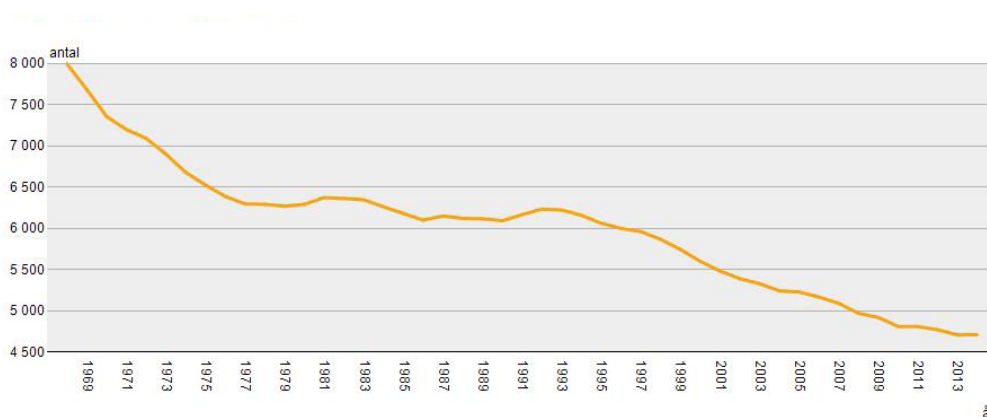
Prova livet på landet

- ett kul sätt att vända trenden

Vi vill presentera ett koncept för att vända den negativa befolkningstrenden. För att göra det, kommer vi inte att behöva traditionellt *finansiellt kapital*, däremot kan vi genom att nyttja och stärka vårt *sociala kapital* också skapa *humankapital* som kommer till gagn inte bara för oss, utan resten av världen!

Visst går det att vända trender!

Diagrammet visar folkmängden i Övertorneå kommun mellan åren 1968-2014. Notera att den lodräta axeln är bruten. I den långsiktiga negativa befolkningstrenden finns en ljusglimat. Under 2014 ökade befolkningen i Övertorneå kommun med +2 personer enligt Statistiska Centralbyrån. Vi vet att åtminstone **en person** har flyttat till ekokommunen tack vare **Prova livet på landet**.

Alla som bor på landsbygden vet om det - folkmängden minskar. Trenden har hållit i sig under flera år så även i Övertorneå ekokommun - dock **en ljusglimt under 2014 då det vände!** Affärer och skolor stänger som en följd av minskad befolkning, något som händer i många landsbygdskommuner. Det är framför allt ungdomar som flyttar bort utan att återvända. De äldre i bygden flyttar ofta på ett annat sätt, de dör. I detta tråkiga faktum ligger trots allt en **möjlighet!** Den innebär att det kontinuerligt frigörs hus och i en glesbygdskommun som Övertorneå ligger inte huspriserna speciellt högt. Vi har hört priserna i städerna; där kan en central placerad lägenhet som ett ordinarie vardagsrum kosta miljoner. Det äldre husbeståndet på landsbygden håller ofta även god kvalitet, bygda av kunniga snickare med traditionella metoder.

Kapital - inte bara siffror

Det vanliga sättet att tänka när man hör ordet kapital är att det handlar om pengar. Men det finns andra typer av kapital vars värde vi helt bortser från men som vi nyttjar varje dag.

Finansiellt kapital - det är detta som världens börser till synes snurrar kring. Pengar, ekonomi, budget är viktigt, men vi vet också alla att det inte är allt.

Humankapital - det är den kunskap som en människa besitter. Människor har olika kunskaper och erfarenheter, ett heterogent samhälle har mer humankapital än ett homogent, under förutsättning att det nyttjas!

Socialt kapital är kittet mellan människorna, kunskapen om varandra och vetskapen om vilket humankapital som finns. Detta kapital är i sin enklaste form när vi lånar något av grannen, vi vet vem vi ska fråga eftersom vi känner dem.

Det fantastiska med både det humana kapitalet och det sociala är att det förmeras ju mer man använder sig av det!

Att prata utanför byaffären i väntan på bussen kräver inget finansiellt kapital. Däremot ökar det sociala kapitalet.

Tänk att jag bor där andra har sin stuga!

Alla drömmer vi. Enligt en undersökning från Sifo 2011 kunde nästan hälften av de tillfrågade tänka sig att flytta till landsbygden. Av kvinnor i åldern 15-29 år var det hela 70% som svarade positivt. Det numera nerlagda Glesbygdsverket bedömde på sin tid att mer än en halv miljon människor i städerna drömde om att flytta ut på landet.

Medvetenheten om vad vi håller på att göra med vår planet ökar. Klimatförändringar måste vi få stopp på inom bara några få år och önskan om ett enklare, mer naturnära liv finns idag hos än fler, framför allt unga människor.

I Övertorneå ekokommun har vi en dröm om ett ekologiskt hållbart samhälle. Sedan 1983 har vi kallat oss för ekokommun.

Utbildningsanordnare som Utbildning Nord och Tornedalens folkhögskola har dragit hit unga människor och vi känner alla till flera som har stannat kvar.

Orsakerna varierar, men troligtvis har det varit det sociala kapitalet, naturen, känslan och kärleken i många fall - så berättas det.

Eller som en kvinna lyriskt uttryckte det "Tänk att jag bor där andra väljer att ha sin sommarstuga!"

Islossningen är för många en avlägsen, exotisk dröm. Vi som bor i Övertorneå kommun behöver inte drömma, den finns fortfarande där med alla vårens tecken. Men den visar också tecken på att vi måste ändra vårt sätt att leva för att den ska finnas kvar.

Flyttar gör man till människor man känner...

Drivkrafterna för de allra flesta människor är något helt annat än pengar! Många kommuner försöker locka människor till sig människor genom att erbjuda gratis tomter, genom annonser som talar om hur fantastisk kommunen är och hur fin natur man har eller bra kulturliv osv. Arbetstillfällena förflyttar också människor, men inte nödvändigtvis för att man själv absolut *vill*, snarare för att man känner att man måste.

Det är ytterst få som försöker locka med det bästa lockbetet av dem alla, andra *människor*. Vi som bor vid en gränsälv och vet vad ordet *poikkinainti* betyder vet att människor lockar människor.

Att flytta innebär ett stort steg, ett steg som bör tas i etapper.

Därför är vår enkla idé att man ska få *prova på livet på landet*, innan man flyttar dit.

Mottagandet i byn ska inte vara anpassat utan ett smakprov av det som händer; lugnet, de enkla sakerna och de möjliga nya grannarna - människorna i byn.

Genom att de som kommer får lära känna oss och vi dem så ökar chansen att saker och ting utvecklas i en för alla parter positiv riktning - vi bygger upp det sociala kapitalet.

... och blir det ingen flytt till vår kommun kanske det blir någon annanstans och blir det inte någon flytt alls så kanske det finns vänskap för livet.

Vänner, inte turister. Kreative människor som kan skapa sin egen nisch var helst i världen, men ännu inte har tänkt tanken att flytta till Övertorneå ekokommun.

Vilka ska bli våra nya grannar?

De människor som köper hus i Övertorneå ekokommun gör det oftast antingen som någon form av sommarstuga eller som permanentboende på äldre dar. Det är med andra ord sällan barnfamiljer eller unga par som söker bostad i glesbygden.

Äldre människor är trevliga, men de producerar sällan barn. Därför är den främsta målgruppen för vår idé *unga par* eller *unga par med barn* under skolåldern.

Motivet för de unga paren är givetvis att flytta till en trygghet för de existerande eller kommande barnen. Att skolan i Övertorneå ekokommun har ett mycket bra rykte lär ju inte vara någon nackdel direkt.

De personer som starkt känner för att bo och verka i en ekokommun tillför ju givetvis både sitt humankapital och sociala kapital om de flyttar hit.

Nya grannar?

Så gör vi!

Det krävs nästan *inga ekonomiska medel* för att sätta igång med *Prova livet på landet*. Det som behövs är *vilja* att vända utvecklingen och *idéell tid*. Man kan säga som så att ekonomiska medel t.o.m. kan vara ett hinder för att lyckas med processen. Här en kortfattad sammanställning, steg-för-steg.

Steg 1 - Vi bildar arbetsgrupp/er

Det första steget i kedjan är att det finns ett antal, ca 3-5 människor i varje by/område som verkligen bestämmer sig för att göra detta. Kontinuerliga träffar för gruppen med planering och fördelning av arbetet osv.

Steg 2 - Vi inventerar

För att få en bild av vad vi kan erbjuda våra gäster så inventerar vi följande saker: - vilka hus är till salu, vilka är säljarna, vilka priser begärs, vilka kan visa husen - vilka bybor kan ta emot när gästerna kommer; för middag, för att visa sevärdheter, för att fara ut på korvgrillning osv. - vilka kan ta emot gästerna för övernattnings - vilka barn kan tänkas vara intresserade av att vara med de barn som kommer med - vilka marknadsföringskanaler har vi ut mot "stora världen", känner vi redan folk som skulle vilja prova livet på landet osv

Steg 3 - Vi bestämmer tider och skapar ett utskick

Vi måste veta ett antal saker för att komma igång med det hela. Vilka tider kan vi ta emot gäster? Troligtvis passar sommaren, jullovet och påsklovet bäst. Genom de kontakter vi har gör vi ett första begränsat utskick eller webbannons. Informationen formar vi dels med tanke på vad vi vill förmedla till våra gäster, dels vad vi vill ha ut av det hela. Det är bättre att vara tydlig om vad vi vill ha ut än att vara otydlig och kanske få gäster som inte förstått vad vi egentligen vill - att få dem att flytta hit!

Steg 4 - Vi bestämmer vilka som blir gästerna

Vi måste vara tydliga med att inte garantera att vi kan ta emot alla som vill prova livet på landet. Barnfamiljer och unga par är den främsta gruppen att arbeta med, men alla andra är givetvis också välkomna. De som uttrycker tankar kring ekologisk hållbarhet är extra välkomna - vi vill ju bygga den främsta ekokommunen! Blir det många ansökningar så måste vi prioritera utifrån resurserna.

Steg 5 - Vi tar emot gästerna

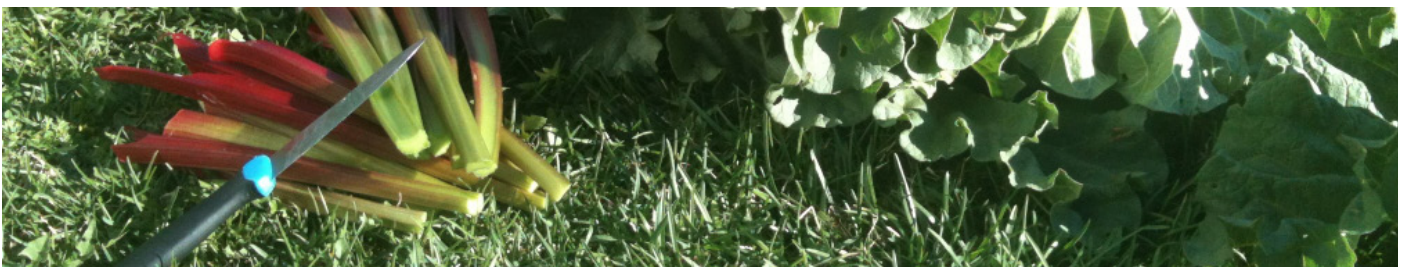
Det här kommer att bli den intensiva och roliga biten. Inga märkvärdigheter utan saker som vi själv skulle vilja göra och sådant vi redan gör. Besök i eventuella hus till salu och besök i olika byar blir det givetvis och det som årstiden bjuder på. Att träffa människor som är aktiva i föreningslivet och företag. **Vi bjuder på mat och boende privat**, det som gästerna får stå för är **resan** till oss.

Steg 6 - Vi går ut massmedialt

När gästerna kommer till oss finns ett massmedialt intresse kring detta. Det massmediala intresset finns i den positiva ingången - att vända trender.

Steg 7 - Vi efterbearbetar våra kontakter/gäster

De människor som kommer och besöker oss kommer inte att vara bortkastade som resurser även om de inte flyttar just hit. De kommer förhoppningsvis att vara våra vänner och kanaler för att tillfråga nya människor. Vi vet inte heller vilken typ av humankapital som våra besökare har med sig, kanske något vi kan nyttja framöver?

Basen för det här konceptet är givetvis att vi *vill* göra det, att vi *vill* ha nya grannar och vänner. Det som på kommunal nivå måste fungera är en professionalitet och medveten strategi där målet är ett ekologiskt hållbart samhälle. **Ekokommunen Övertorneå** är basen och äkthet, ärlighet och genuinitet i det sammanhanget kommer att vara a och o.

Här finns en början till en början. Hör av dig till oss ! Vi finns även på Facebook, sök upp oss och lägg till.

Urpo Taskinen, 070-629 58 02, urpo.taskinen@naturskyddsforeningen.se

Mattias Johansson, 070-209 03 90, bjumis@gmail.com

För diskussioner om hur vi skapar ett ekologiskt hållbart Övertorneå finns Facebook-gruppen **Ekosam i Övertorneå** - kom med!
www.facebook.com/groups/ekosam.overtornea/